

Prof. Jeffrey D. Sachs

Jeffrey D. Sachs, Columbia Üniversitesi'nde Sürdürülebilir Kalkınma Profesörü, Sağlık Politikası ve Yönetimi Profesörü ve Dünya Enstitüsü Direktörüdür. Ayrıca Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne Milenyum Kalkınma Hedefleri konusunda Özel Danışmanlık yapmaktadır.

Milenyum kuşağı Trump'ı neden reddedecek?

Trump'ın ekonomik politikaları yaşlı, beyaz ve ABD doğumlu vatandaşlara yönelik. Yaşlı zenginlerin vergilerini azaltmak istiyor. Bu da gençlerin borç yükünü artırıyor. 1 trilyon dolarlık öğrenim kredileri Trump'ın umurunda bile değil.

ABD'deki en önemli politik bölünme partiler veya eyaletler değil nesiller arasında. Milenyum kuşağı (18-35 yaşlarındakiler) sert bir şekilde Trump karşıtı oy kullandı ve Trump politikalarına olan direncin bel kemiğini oluşturacaklar. Yaşlı ABD'liler bölünmüş durumda. Ama Trump'ın seçmen tabanı genelde 45 yaş ve üzerinden oluşuyor. Birbiri ardına farklı konularda genç seçmenler Trump'ı reddedecek ve onu geleceğin değil geçmişin politikacılarından biri olarak görecek.

Tabii ki bu ortalamalar mutlak değil. Ama yine de sayılar nesiller arası bölünmenin varlığını teyit ediyor. Seçim sandık çıkış anketlerine göre Trump 45 yaş ve üzeri seçmenlerin yüzde 53'ünün oyunu, 30-44 yaşları arasındakilerin yüzde 42'sinin oyunu ve 18-29 yaşları arasındakilerin yüzde 37'sinin oyunu aldı. 2014'te yapılan bir ankete göre milenyum kuşağındakilerin yüzde 31'i liberal olarak tanımlanırken, 50-68 yaş aralığındaki 'babyboomer'ların yüzde 20'si ve sessiz neslin (69 yaş ve üzeri) sadece yüzde 18'i liberaldi.

Demek istediğim genç liberallerin yarının yaşlı muhafazakârları olduğu değil. Milenyum kuşağı babyboomer ve sessiz neslin gençlik yıllarında olduğundan çok daha liberal. Ayrıca kesinlikle daha az partizanlar ve kendi değer ve ihtiyaçlarına cevap veren politikacıları destekleyecekler - üçüncü parti adaylar da dahil.

Ekonomideki olumsuzluklar etkiledi

Genç ve yaşlıların politikalarında en az üç büyük fark var. Birincisi gençler yaşlılara göre çok daha sosyal liberal. Onlar için ABD'nin gittikçe artan ırksal, dinsel ve cinsel çeşitliliği bir sorun teşkil etmiyor. Onlar kendilerini bildi bileli çok çeşitli bir toplumun içindelerdi: beyazlar, Afro-Amerikalılar, hispanikler, Asyalılar, ABD doğumlular ve göçmenler... Bu onlar için dramatik bir değişiklik değildi.

Anneanne ve dedelerine (Trump nesli) ciddi bir tabu olan cin-

Trump'ın politik başarısı sadece geçici, bir dönüm noktası falan değil. Bugünün milenyum gençleri geleceğe duyarlı bakış açılarıyla çok yakında ABD politikalarına hakim olacak.

sel ve cinsiyetler tüm kategorileri - lezbiyen, gay, trans, biseksüel, interseksüel, panseksüel ve diğerleri - kabul ediyorlarlar.

İkincisi, gençler bilgi çağının öngörülemediği birçok ekonomik zorluğuyla karşı karşıya. İstihdam piyasasına tam da pazar hızlı bir şekilde sermayeye (robotlar, yapay zeka ve akıllı makineler) yaklaşmış işgücünden uzaklaşırken giriyorlar. Zengin yaşlılar ise tam aksine aynı teknolojik gelişmelerin yol açtığı hisse piyasalarındaki yükselişin tadını çıkarıyor.

Trump kurumsal vergileri ve kamu vergilerini azaltarak (Trump'ın kabinesinde hayli temsil edilen) zengin yaşlılara daha da fayda sağlıyor. Bunun acısı ise daha büyük bütçe açıklarıyla gençlerden çıkıyor. Ama gençlerin bunun tam tersine ihtiyacı var: Yaşlı neslin servetine getirilecek daha yüksek vergilerle üniversite eğitimini, meslek eğitimini, yenilenebilir enerji altyapısını ve ABD'nin geleceğindeki diğer yatırımları finanse edebilmek.

Üçüncüsü, ebeveyn, annane ve dedelerine göre gençler iklim değişikliği ve yarattığı tehditlerin çok daha farkında. Trump yaşlı nesli fosil yakıtlarla son kez ayartırken, genç neslin böyle bir şeyi asla istemiyor. Onlar çocuklarının miras alacağı yeryüzü için temiz enerji istiyor ve yeryüzünün bozulmasına karşı mücadele ediyor.

Küresel ısınma konusundaki nesnel bölünmenin sebebi kısmen Trump dahil birçok ABD'linin iklim değişikliği ve nedenleri konusundaki cahilliği. Yaşlı ABD'liler okullarda iklim değişikliği diye bir şey görmediler. Sera etkisi yapan gazların mantığını hiç görmediler. Bu yüzden kısa vadeli finansal çıkarlarını torunlarının neslinin karşılaşıacağı tehditlere tercih etmeye hazırlar.

Yaşlı zenginlere avantajlar

Haziran 2015'te yapılan bir ankete göre 18-29 yaşlarındaki ABD'lilerin yüzde 60'ı insani faaliyetlerin küresel ısınmaya neden olduğunu söylemişken, 65 yaş ve üzeri katılımcılarda bu oran yüzde 31'di. Ocak ayında açıklanan bir ankete göre 65 yaş ve üzeri ABD vatandaşlarının yüzde 38'i fosil yakıt genişlemesini yenilenebilir enerjiye tercih ediyor. Bu oran 18-29 yaş arasında ise sadece yüzde 19.

Trump'ın ekonomik politikaları yaşlı, beyaz ve ABD doğumlu vatandaşlara yönelik. Yaşlı zenginlerin vergilerini azaltmak

istiyor - ki bu gençlerin borç yükünü artırıyor. 1 trilyon dolarlık öğrenim kredileri umurunda değil. 1990'ların serbest ticarete ilişkin NAFTA tartışmasını tekrar ele alıyor. 21. yüzyılın robotik ve yapay zeka ile yarattığı istihdam zorluklarını görmezden geliyor. Ve gelecekte bir çevre felaketi yaratmak pahasına ABD'nin kömürünü, petrolünü ve gazını birkaç yıl daha sıkarak kar yaratmaya takmış durumda.

Bazıları Trump'ın bu geri kafalılığını yaşına bağlayabilir. 70 yaşında o koltuğa geçen Trump ABD tarihinin en yaşlı başkanı oldu (Ronald Reagon 1981'de ofise geçtiğinde biraz daha gençti). Ama Trump'ın yaşı buradaki temel etken değil. Bernie Sanders - 2016 başkan adaylarının kesinlikle en taze beyni - 75 yaşındaydı. Gençler 80 yaşındaki Papa Francis'e hayran çünkü Papa Francis onların endişelerini - yoksulluk, istihdam zorlukları veya küresel ısınma olsun - ahlaki bir çerçeveye sokarak onları Trump gibi alaycı bir tavırla yok saymıyor.

Milenyumların dönemi geliyor

Burada asıl olay kafa yapısı ve politik tercihler - kronolojik yaş değil. Trump hafızalardaki başkanlık tarihinin en kısa vakte sahip ve en kısa dikkat aralığına sahip başkanı. Gençlerin gerçekten yüzleştiği sorunlardan, yeni teknolojilerle boğuşmalarından, değişen istihdam piyasalarından ve yığılan öğrenim kredilerinden haberi yok. Meksika ve Çin ile başlayacak bir ticaret savaşı ya da Müslüman göçmenlere trajik bir şekilde getirilen yasaklar gençlerin gerçek sorunlarını asla çözemeyecek.

Trump'ın politik başarısı sadece geçici, bir dönüm noktası falan değil. Bugünün milenyum gençleri geleceğe duyarlı bakış açılarıyla çok yakında ABD politikalarına hakim olacak. ABD çok kültürlü, sosyal liberal, iklim bilinçli ve yeni teknolojilerin getirdiği ekonomik faydaları dağıtma konusunda çok daha adil bir yer olacak.

Birçok gözlemci yakında belirleyici olacak olan derin demografik değişikliklerden ziyade ABD Kongresi'ndeki geleksel partisel bölünmüşlüğe odaklanmış durumda. Sanders güçlü bir şekilde milenyum kuşağına seslenen platformuyla demokratik adaylığı neredeyse kazanıyordu (ve muhtemelen seçimlerde zafer kazanırdı). Onların devri çok yakın, muhtemelen 2020'de destekleyecekleri bir başkanla milenyumların dönemi geliyor.

